

Van, voor en door de pensioensector

Vernieuwingskracht, passie voor zijn vakgebied, zelfrelativering en humor. Hij heeft het allemaal. Samen met zijn medewerkers ontwikkelde hij SPO tot hét opleidingsinstituut van, door en voor de pensioensector. Financial Investigator sprak met directeur Mark de Wijs.

Door Lies van Rijssen

‘Van een toekomst in pensioenen heb ik nooit gedroomd. Bij verrassing is gebleken hoe leuk, aangenaam en interessant de pensioensector kan zijn. De materie is uitdagend complex en het speelveld heeft zoveel maatschappelijke impact, dat je weet dat je met relevante zaken bezig bent. Hoe bijvoorbeeld het pensioenvermogen zo aangewend kan worden dat we ook over honderd jaar nog goed op deze planeet kunnen leven.

Mooi vind ik ook dat pensioenmensen meer samen optrekken dan tegenover elkaar staan en dat ‘leren’ deze sector zo kenmerkt. Bij SPO zijn we altijd bezig om mensen te faciliteren hun werk optimaal te doen, zodat ze eraan kunnen bijdragen de fondsdoelen te bereiken.

Dit jaar bestaan wij dertig jaar. We blijven ons ontwikkelen en onderzoeken wat voor wie de beste leermethode is. Dat is niet alleen mensen naar een mooie plek midden in het land halen waar een hooggeleerde man of vrouw je toespreekt. Nee, het is veel meer dan dat! Iedereen heeft persoonlijke leerbehoeftes. Leren is steeds meer aan het personaliseren en de techniek maakt het, veel beter dan voorheen, mogelijk individuele leerwensen en -behoeften in te vullen. Platformtechnologie helpt daarbij. Leren heeft veel meer effect op momenten dat je zelf de behoefte hebt om te leren. Leren doe je het best in the moment of need. Dat betekent voor ons dat wij, om die behoefte te

kunnen ondersteunen, het aanbod zo organiseren dat mensen zelf kunnen ‘laden’ waar ze naar op zoek zijn: op dát moment, op die plek, in die context. Platforms à la YouTube en Google zijn voorbeelden die wij volgen bij het inrichten van het hedendaagse leerlandschap.

Wij merken steeds meer dat leren niet alleen neerkomt op het stapelen van kennis in de hoop dat er iets nuttigs bijzit voor iemands werkpraktijk. Wij willen onderwerpen zodanig aanbieden, dat ze echt verbonden zijn met de werkomgeving. Pensioenfondsen zijn niet altijd gelijkwaardig met dezelfde dingen bezig. Wij moeten ons aanbod ook aanreiken op een manier dat geheugens worden getraind te onthouden wat nodig is. De rest moeten we opzoekbaar maken. Bij al dit voortgeschreden inzicht moet ik zeggen dat leren ook een sociaal proces blijft. Mensen leren nog altijd graag mét anderen: met iemand in de rol van coach, docent, feedbackgever of meelezer. Leren in groepen blijft onderdeel van het leerlandschap, maar is zeker niet meer het enige en misschien ook niet meer het belangrijkste.

‘Ik vind het mooi dat pensioenmensen meer samen optrekken dan tegenover elkaar staan en dat ‘leren’ deze sector zo kenmerkt.’

Iedereen kent ons als aanbieder van opleidingen. Daarmee zijn we heel bekend in de pensioensector. Ons aanbod omvat drie pijlers: onze opleidingen, ons leerplatform SPO Perform voor ‘leren van, voor en door elkaar’ en onze dienstverlening om pensioenfondsen te onder-

CV

Mark de Wijs

Onderwijskundige Mark de Wijs is sinds 2000 directeur van SPO. De Wijs is Lid van de Raad van Advies Pensioen Executive opleiding (Erasmus Universiteit Rotterdam) en bekleedde eerder toezichts- en adviesfuncties in de pensioensector en daarbuiten. Dat was onder andere bij pensioenfondsen MN, de Master Onderwijskunde aan de Open Universiteit, pensioenfondsen PGB, pensioenkoopel VB-OPF, Trainingsbureau Boertien & Partners en pensioenuitvoeringsorganisatie APG/Cordares.

steunen bij het inrichten van geschiktheid. Dat laatste gaat vooral over de beleidsmatige kant van geschiktheid en permanente educatie, inclusief de jaarlijkse cyclus van continu verbeteren.

Als aanbieder van onderwijs voor de pensioensector hebben wij een redelijk ontwikkeld leerlandschap neergezet in vergelijking tot andere leerinstellingen in Nederland. Zijn wij de absolute koploper? Wellicht niet. Maar voor de pensioensector maakt de sectorale borging ons wel uniek. Onze enige doelstelling is de sector van dienst te zijn op het gebied van kennis van de collectieve pensioenen. Leren en collectieve pensioenen zijn dus enerzijds onze handboeien, maar we zijn daardoor anderzijds wel meer gefocust en exclusief, meer dan welke andere aanbieder ook.

We zijn een institutie in het pensioenlandschap en tegelijk een tandeloze tijger, in die zin dat niemand iets van ons te vrezen heeft. Bij de pensioenfondsen zelf, maar ook bij de Pensioenfederatie, de toezichthouders DNB en AFM en de toeleveranciers van de pensioensector ervaren wij een open houding. Wij spreken niet voor niets van kennispartners. Door met elkaar in goed contact te blijven, weten we wat er speelt en welke vragen eraan komen en kunnen we in ons grote netwerk snel schakelen en opleidingen en diensten aanbieden die aansluiten bij de behoeften van fondsen. AFM en DNB participeren ook in curriculumcommissies, zo ook op het terrein van IT en ESG. Ze zijn gesprekspartner bij het inrichten van nieuwe eindtermen voor de Handreiking geschiktheid, lid van onze Raad van Advies en leveren actief docenten en content op ons platform SPO Perform.

Op de inhoud werken we samen met een groot aantal partijen en personen. Ondanks die afhankelijkheid is

onafhankelijkheid ons motto: het op onafhankelijke wijze verbinden van kennis en expertise in de sector. Daar staan we voor!

Hierin spelen onze curriculumcommissies een belangrijke rol. Zij bieden tegenspraak en oefenen zo invloed uit op de inhoud van ons aanbod. Maar we blijven zelf in de lead als het gaat om de vorm en de kwaliteit van het onderwijs.

Als ik toch één kritisch punt mag noemen over onze pensioensector, dan is het dat deze als geheel moeite heeft het moderne leren te adopteren. Als wij een nieuwe leer methode ontwikkelen, dan mag de sector ervan uitgaan dat daar goed en gedegen onderzoek naar is gedaan. Daartoe werken we bijvoorbeeld ook met Launching customers. Toch zien we dat fondsen daarna toch weer eigen risico- en kostenafwegingen gaan maken. Op zich heel begrijpelijk en logisch, maar door het sectorbreed te omarmen gaat zo iets werken, anders nemen de kosten per fonds toe. Juist ons sectorale karakter wordt dan niet in het volle potentieel benut. Dat vind ik jammer. Voor ons, maar ook voor de sector zelf, die zoveel voordelen kan ondervinden van gezamenlijk content opbouwen.

Ik maak me veel zorgen over de klimaatontwikkelingen. Ook vanwege mijn jonge dochter. Als je hoort dat we zonder ingrijpende maatregelen over afzienbare tijd in een omgeving leven waar de temperatuur met vijf graden gestegen zal zijn en dat we geteisterd zullen worden door overstromingen en stortregens, of juist lange perioden van droogte, dan krijg ik buikpijn. Het doet mij goed dat we in een positie zijn om vanuit onze rol en inhoud te kunnen bijdragen aan een aanpak van dit onheil. Er is een breed pakket in ontwikkeling voor het onderwijs op dit terrein. We geven dit vorm door allereerst het gesprek met de toezichthouder en de stakeholders aan te gaan om te bepalen welke doelstellingen wij in de eindtermen van

‘De consolidatie in de pensioensector en de trend om financiële professionals de besturen binnen te halen, hebben impact op ons aanbod. De uitdaging is om op steeds hoger niveau voor een steeds kleinere doelgroep relevant te zijn.’

niveau A en B moeten operationaliseren, zodat pensioenfondsbestuurders op een relevante manier kunnen bijdragen aan pogingen tot beheersing van klimaat- en duurzaamheidsissues. We hebben hierover diepgaande discussies gevoerd en werkgroepen georganiseerd om te bezien hoe we dat vakgebied een plek konden geven, zodat bestuurders hierop vanuit pensioenfondsperspectief hun verantwoordelijkheid kunnen nemen. Vervolgens hebben we in kaart gebracht wat dit voor onze bestaande aanbod zou betekenen. De eindtermen op ESG-gebied zullen geïntegreerd worden in een drietal bestaande opleidingen: op niveau A in de Financiële Deskundigheidsgebieden, op niveau B in de module Vermogensbeheer en Beleggingsbeleid en de training die aankomende bestuurders voorbereidt op de toetsing bij DNB. In de masterclass Vermogensbeheer komt een nieuwe module ESG. De bestaande modules passen we dus aan. Daarnaast introduceren we voor alumni ‘ESG in een dag’. Bestuurders die zich nog niet in ESG verdiept hebben, kunnen daarin participeren om de houdbaarheid van hun diploma’s aan te tonen. Dat hele traject wordt ondersteund met een rijk pakket aan microlearnings op SPO Perform. Zo zorgen wij ervoor dat het aanbod ESG Proof is. We werken samen met toonaangevende partijen om hieraan inhoud te geven. Wij vinden het onze rol ervoor te zorgen dat bestuurders ‘goed afgeleverd worden’, zodat zij vandaaruit hun verantwoordelijkheid kunnen nemen richting de aanbieders van diensten op deze terreinen en kunnen voorkomen dat zij in de fuik van ‘greenwashing’ zwemmen als aanbieders ten onrechte het etiket ‘groen’ op diensten plakken.

De consolidatie in de pensioensector en de trend om financiële professionals de besturen binnen te halen, hebben impact op ons aanbod, zowel inhoudelijk als qua volumes. De uitdaging is om op steeds hoger niveau voor een steeds kleinere doelgroep relevant te zijn. Op die markt ligt ook onze strategische uitdaging. De collectieve pensioensector en onderwijs op hoog niveau met hoog-

waardige leertechnologie blijven onze focus en volledige commitment houden. Onder alle omstandigheden zullen we waarborgen dat het sectorale karakter behouden blijft. Zo is onze governance ook ingericht. Het sectorale educatieve karakter is

verankerd in onze statuten: dat is én blijft zo. Zodanig specifiek dat partijen uit deze sector het recht hebben om bestuurders voor te dragen. Wel moet de hele sector zich in ons kunnen herkennen. SPO is en blijft van, voor en door de pensioensector.

Ik ben een oude jonge vader, 59 nu. Mijn dochter is zes. Moedertje natuur laat mij elke dag weten dat ze het zo eigenlijk niet bedoeld heeft. Tegelijk houdt juist deze constellatie mij fris en fruitig. Ik besteed zoveel mogelijk tijd om mijn dochter leuk het leven in te leiden. Daarnaast ben ik fietser. Dit najaar staat de Mont Ventoux op mijn programma. Nog meer dan fietser ben ik wijnliefhebber. Ook het culinaire vind ik belangrijk, maar dan wel onder het motto ‘Wat eten we bij de wijn?’ Een maand voordat de COVID-19-crisis uitbrak, mocht ik in Londen, uit handen van de organisator van de Paris Wine Tasting, mijn diploma als wijngeleerde ontvangen. Wijn is voor mij een van huis uit aangeleerde passie. Op een zeker moment vond ik dat ik er een studie over moest gaan doen om een fundament onder mijn wijnverhalen te hebben. Kleur, geur, smaak, bewaarpotentieel, waar en onder welk klimaat wijn te verbouwen valt, de rol van bodem en ruimte, welke druivenrassen, hoe een specifieke wijnboer al die basiselementen naar zijn/haar hand kan zetten, het is ongelooflijk wat er allemaal te weten valt over wijn. Uiteindelijk neem je uit deze never ending story vooral mee hoe weinig je weet. Of ik een tip heb? Jazeker! Grenzend aan de Bolgheri in Italië, met zijn Cabernet-Sauvignon gedreven donkerrode wijn, die lang kan ouderen en heerlijke smaakhoogtes kan bereiken, ligt een wat minder bekend gebied: de Suvereto. Daar gebeuren heel bijzondere dingen op het gebied van wijn. Mark my words! ■